



Как да
катерим,

без да
пречим на
птиците



БДЗП

Как да катерим, без да пречим на птиците

Спомняте ли си последния път когато пазихте баланс на труден пасаж? Не по-малко сложно е да бъде съхранен крехкият баланс в природата, особено в уязвимите скални местообитания. Редица биологични видове са еволюирали в продължение на милиони години, за да се приспособят и тясно специализират към живот на скалите. Повечето от тези видове не могат да оцеляват и да се размножават извън тази среда. Това е техният единствен дом.

През последните няколко десетилетия българската катерачна общност бързо се разраства и това изобщо не е учудващо. Незабравимо е усещането за свобода, притихването, когато животът ти виси на "върха на пръстите", адреналина... За да продължим всички да се възхищаваме на естествените линии и вид на скалите, и заобикалящата ги природа е необходимо да опазваме неповторимото им биоразнообразие.

Скалите, птиците и катерачите

Стръмните скали са труднодостъпни не само за повечето хора, но и за много от хищниците, срещащи се в природата. Това е една от основните причини скалите да са жизненоважно местообитание за пъстрото разнообразие от птици.

Всички скално гнездящи видове птици в България са строго защитени от българското и европейското законодателство. Някои от тях, като например египетският лешояд и ловният сокол, са изключително редки или застрашени от изчезване – не само в България, но и в световен мащаб. Птиците, гнездящи по скали, са изключително чувствителни към безпокойство и неестествени промени в жизнената им среда.





Означават ли това, че не трябва да се катерите? Не, разбира се, но не забравяйте, че има места където това е забранено! Спазването на необходимите регулации за катерене и природозащитното законодателство гарантират, че скалното катерене се практикува така, че да е в хармония с биологията и екологията на застрашените видове птици и други животни.

Къде и кога бихте могли да катерите без да безпокоите крилатите скални обитатели?

Екипът на Българското дружество за защита на птиците и Българската федерация по катерене и алпинизъм допълни информацията за риска за

редките скално гнездящи птици при ползване на катерачните маршрути към картата с катерачните обекти в България. На нея бихте могли да се ориентирате и за скали и скални масиви, попадащи в защитени територии и Натура 2000, както и да видите кои са местата със законови забрани и ограничения на скалното катерене.

Картата е достъпна [тук](#):



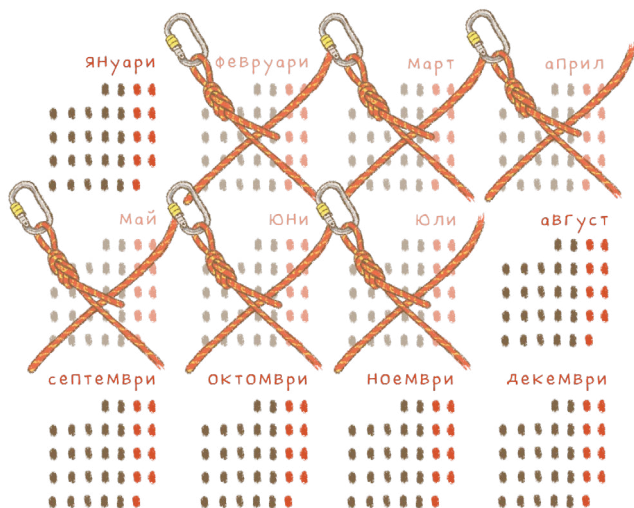
Достатъчно ли е да се
спазват ограниченията
в картата?

Картата дава
ценни насоки,
но не може да
бъде напълно
изчерпателна
и съответно не
показва гнездата
на всички скално



гнездящи птици в страната. За това **призоваваме**
за отговорно отношение към дивите животни и
техните местообитания навсякъде, където катерите.

Защо са нужни сезонните ограничения?



Птиците са най-уязвими през размножителния период (обикновено февруари-юли). Особено чувствителни към безпокойство са едрите видове като орли и лешояди. Това са видове, които отглеждат по едно или най-много две малки на година.

Появата на човек на скалите, в близост до гнездата, винаги предизвиква реакция при едрите видове птици.

Реакцията често е съпроводена с напускане на гнездото за неопределен период от време, който може да бъде с фатален изход за мътилото или малките. Неуспешното размножаване води до изчезване на редките видове птици.

Как законът защитава птиците?

Законът за биологичното разнообразие (ЗБР) поставя изискванията за защита животните, растенията и гъбите и техните местообитания. Всички видове диви птици у нас са защитени съгласно закона, включително скално гнездящите. Посегателствата върху застрашени видове се третираат като престъпления и в Наказателния кодекс. Безпокоенето им по време на размножаване също е нарушение на закона.

Защитени ли са със закон скалните масиви?

Скалните масиви и единични скали са основно държавна или общинска собственост. Много от тях са обявени за защитени територии или защитени зони по Закона за защитените територии или ЗБР.

В заповедите за обявяването на тези обекти или в плановете им за управление не рядко има изрични забрани за скално катерене и други човешки дейности.

За да екипирате нов маршрут:

1. Свържете се с съответната РЦОСВ;
2. Обърнете се към [Федерацията по катерене и алпинизъм](#).

Как да бъдете отговорни при престоя си в природата?

Когато планирате да посетите конкретен катерачен обект:

- се информирайте дали има действащи ограничения.

Молим да ги вземете под внимание и да се съобразите с тях. Изберете безопасен за птиците катерачен обект;



- ако обектът попада в защитена територия е редно да се съобразите с плана на управление и режимите на дадената територия;

- споделете с приятели катерачи за наложените ограничения за катерене на някои от катерачните обекти и за необходимостта от подобни мерки.

Как да реагирате, ако се окажете в близост с гнездящи птици?

Когато сте на скалата:

- ако видите близо над вас рееща се птица, която издава тревожни звуци, най-добре е да се отдалечите от това място и да потърсите друг маршрут или обект за катерене. Птицата се рее над вас, не защото е любопитна към това, което правите, а защото се страхува да се върне в гнездото си. Когато в него има яйца или



малки, отсъствието на родителите е фатално за оцеляването им. За това е много важно да се отдалечите от мястото;

- ако видите гнездо, яйца или малки на птици, не ги доближавате, а потърсете друго място за катерене, отдалечено от гнездото най-малко на 500 м., без пряка видимост към гнездото;

- ако сте вече на скалата, се постарайте да напуснете мястото възможно най-бързо.

Внимание!

В никакъв случай не взимайте яйца или малки и не ги местете! Не местете или разрушавайте гнезда на птици!



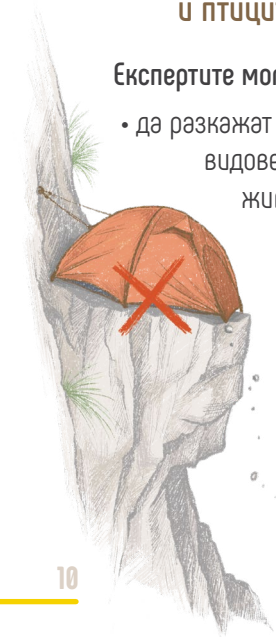
- Не оставяйте отпадъци след себе си;
- При къмпингуване избирайте определените за това места.

**Как можем да
работим съвместно
за опазване на
природата, скалите
и птиците?**



Експертите могат:

- да разкажат за редките и защитени видове скално гнездящи птици и други животни и растения, обитаващи скалите на някоя от сбирките на катерачния ви клуб.
- да помогнат с надеждна информация как да предотвратим безпокойството или други заплахи за видовете, докато катерите.
- да проведат обучения за разпознаване на птици,



други животни и растения около и на скалите.

Катерачите могат:

- да участват в спасителни акции за бедстващи птици, ако например родителите са загинали по някаква причина, преди малките да излетят от гнездото;
- да споделят информация чрез мобилното приложение [SmartBirds Pro](#) за намерени гнезда, скално гнездящи птици и други видове;
- да бъдат активни и при установяване на закононарушения или посегателства срещу природата и да сигнализират на телефон 112.

**Искате да научите повече за скално
гнездящите птици.**

Откъде бихте могли да започнете?

На следния [ЛУНК](#) към страницата от сайта на БДЗП може да намерите тематични онлайн определители.

Можете да последвате БДЗП във Фейсбук, където да се информирате за любопитни новини,

свързани с птиците в България и по света.
Бихте могли да станете член на БДЗП и да се
включите в курсове и лагери, които Дружеството
организира.

Контакти на федерацията:

София 1142, бул. "Васил Левски" 75

тел./факс (+359 2) 930 05 32

e-mail: office@bfka.org

www.bfka.org

Диплянката се разпространява и със
съдействието на: www.climbingguidebg.com



LIFE16 NAT/BG/00874



Land of
Eagles and
Castles

